

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta . . . K 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta . . . K 13—	celo leto naprej . . . K 60—
na mesec . . . K 4.50	

Vprašanjem glede tarifov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knjižnica ulica št. 5, telefon št. 83.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parit in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi po pošti:

celo leto naprej . . . K 48—	četrt leta . . . K 12—
pol leta . . . K 24—	na mesec . . . K 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knjižnica ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Drž. posl. dr. Ravnihar:

Parlament.

Najvišja pravica parlamenta je, predlagati zakone ter sklepati o njih, bdeči nad državnim gospodarstvom, kontrolirati to gospodarstvo, sklepati o državnem proračunu ter odobravati ali pa odklanjati sklepni račun. Izvršni organ države je vsakokratna vlada. Zato pravimo, da vlada dovoljuje proračun. S proračunom pooblašamo vlado, da za dobo enega leta gospodari z dohodki in izdatki države. Naravno je, da moramo do pooblaščenja imeti zaupanje, ako mu poverimo kako važno nalogo. Koliko večje zaupanje moramo terjati v tem slučaju, ko gre za gospodarstvo cele države.

Ako je parlament res parlament in ne samo kaka »svetovna zbornica«, potem se mora v njem izražati volja celokupnega državljanstva in imeti mora tu ti moči, da tej volji daje poudarka zlasti napram — vladi. Naša zbornica ni tak parlament. Nekaj polovičarskega je, kakor je polovičarska vsa naša ustava. Ustava iz leta 1867. je izrasla iz absolutistične dobe. Na eni strani se klanja demokratični misli — seveda le z lepimi besedami, na drugi strani pa skrbno gleda, da se absolutizmu, neomajni volji vlade, ne godi nobena krivica. Zato so stvaritelji ustave spočeli oni glasovi § 14. ki omogoča kake brezvestni vladi, da vlada, če je tako kake, tudi brez parlamenta. Absolutizem pa je naša ustava iz tega zategadelj, ker le z njegovo pomočjo vzdržuje dualizem, ki ni drugega nego zakonito zaimeno gospodarstvo Madžarov onstran ter Nemcev tostran Litve. Tak parlament kakor je naš, je podoben človeku, ki hodi ob bergljah. Ni sposoben hoditi, ako se mora bati, da ga vlada pošlje domov, kadarkoli jej hoče pokazati nekaj svoje volje.

Naš parlament tudi zategadelj ni pravi izraz ljudske volje, ker v njem večina ni zastopana svoji moči primerno. Volilni zakon so umeli napraviti tako, da imajo večino Nemci, dasi jih je le osem milijonov v tej državi, dočim imajo Slovani, ki nas je velika večina v državi, dosti manj poslancev. Velika laž je, ako se govori pri nas o splošni in enaki voljni pravici. Enakost obstoji pač v tem, da ima vsak potetenotet državljan svojo voljno pravico, toda to enakost so podrl s tem, da so Slovani odkazali velike volilne okraje, Nemcem pa majhne z manjšim številom volilcev. Najlepši primer za to imamo pri nas, kjer 13.000 Čehovcev volji svojega poslanca, 100.000 koroških Slovencev pa tudi samo enega. Avstrijski parlament torej že po svoji zunanji podobi ne zastopa pravega in resničnega mnjenja avstrijskih narodov, marveč daje izraza volji neke manjšine, ki si je pred leti umetno bila znala podaljšati življenje.

Vse to je imeti pred očmi, kadar sodimo o delovanju in o vplivu naše poslanske zbornice. Velikega pomena, dostojanstva in ugleda n. pr. angleškega parlamenta niti zdale ne dosega. Vzhle temu je pa naša dolžnost, da ga očuvamo vsakega rovarstva proti parlamen-

tarizmu. Te nečedne naloge se oprijemljejo zlasti one stranke, kojih obstoj je zavisen prav od absolutizma. V interesu Nemcev in njihovih predprav, ki jih po krivici uživajo v tej državi, je, da ali parlamenta sploh ni, ali pa, da je tako slaboten, da vladi in njeni birokraciji, ki je prva in glavna zaščitnica našega nemstva, ne dela težav in zaprek. Le na ta način se zamore nemstvo vzdržati ob krmi naše državne ladje. Slovenskih strank korist je, da parlamentarizem spravijo do popolne veljave in ga izgrade do viška popolnosti. Zato morajo ob vsaki priliki podčrtavati veliki pomen parlamenta, četudi te skromne oblike in vsebine, kakor je avstrijski parlament, morajo čuvati njegove pravice ter mu pridobiti novih. Demokratizma zmaga je na pohodu: kadar napoči ta zmaga, tedaj vzklíkne: »Reichsrat« je umrl, živio parlament!

Parlament potrebuje osobito v sedanjih težkih časih. Avstrijski narodi, zlasti slovanski, so bili okusili v Stürgkhovi brezparlamentarni dobi, kaj je absolutizem, kaj je birokracija. Brezpravnost in protizakonitost sta glavna znaka take dobe. Teptanje najprvotnejših državljanških pravic je nieno poglavno delo. Svobode, ki so temeljne zahteve vsake količkej pravne ustave, so izčrtane iz njenega slovarja.

Ta doba še vedno straši. Ministrski predsednik Seidler nima večine v parlamentu, še manje v avstrijskih narodih. Po vseh ustavnih načelih bi moral iz tega dejstva izhajati posledice ter napraviti prostor drugemu moči, ki uživa večje zaupanje. Pri nas to ne velja. Birokracija se čuti močnejša. Ako se je Seidler s svojimi nemškimi zavezniki vključ temu odločil, da skliče parlament za 16. t. m., tedaj mu je morda prišla misel, da bi na ta način dokazal vsemu svetu, da s tem parlamentom ob najboljši volji ne gre, krivde temu so nepokorne slovanske stranke, na njih naj pade odgovornost, ako se bo vladalo — brez parlamenta. Toda Seidler, ki se drži svojega stališča kakor klop in ki je podoben židu, ki se ga vrže skozi vrata, zato da prilaze skozi okno zopet nazaj, se je vračunal. Država danes potrebuje parlament. Potrebneje ga njena notranja in še bolj njena zunanja politika. Od birokracije, ki je dokazala svojo nesposobnost, popolnoma zavojeni vprašanja prehrane in financ moreta na kako rešitev, v kolikor je ta mogoča, upati edino le s pomočjo parlamenta. Zato bo Seidler šel in parlament ostane. Stvar vlade je, da si za zaupanje, ki ga ji je treba za njen kredit, pridobi potrebno večino. Ni stvar strank, da bi skrbela za to.

Stališče Slovanov, zlasti Čehov in Jugoslovancev, je dano samo po sebi. S tem, da je bil Seidler prišel svojo ofenzivo proti nam, se je hotoma odrekel naši pomoči in našim glasovom. Z nami itak ni bilo računati. Pa tudi če pride novi moč in z najboljšo voljo skuša odpraviti nezasižene krivice iz za zadnje časa, še ne bodo poravnani naši stari računi. Za dogodke od izbruhov in tekom vojne, za nečloveška preganjanja našega jugoslovanskega človeka, za vse krivično postopanje proti našemu uradništvu — še danes nimamo zadoščenja.

Dokler pa tega nimamo, se niti ne mečimo, da bi dali svoje glasove na razpolago kaki vladi. Za nas je čisto vse eno, kdo vodi državno krnilo. Borimo se proti nesrečnemu sistemu, ki obvladuje to državo. Milost v naših očeh bo našla ona vlada, ki bo popolnoma premenila dosedani sistem, sistem, ki je našel svojo formulo v krilatici z nemških Volkstagov: Avstrija bo ali nemška, ali je pa ne bo. Hočemo sistem, ki postavlja pravilo, da Avstrija mora biti avstrijska, to je enako pravičnemu vsem svojim enako- in polnopravnim narodom. Glasove nas Jugoslovancev pa bo dobila stropav ona vlada, ki načeloma priznava upravičenost in globoko utemeljenost naše deklaracije od 30. majnika 1917.

Politični položaj.

Dunaj, 12. julija.

Pogajanja med Poljaki in Nemci so ostala na mrtvi točki. Nemci ne morejo dati Poljakom garancij glede razdelitve Galicije zato, ker se je ministrski predsednik Seidler napram Ukrajincem formalno vezal v tem vprašanju. Podučeni krogi zatrjujejo, da za enkrat ni videti nobene možnosti, da bi moglo priti med Nemci in Poljaki ne le do trajnega zavezanstva, marveč tudi ne do provizorije, ki bi Poljakom omogočila, da bi Seidlerju dovolili proračunski provizorij. Pričakovati je torej, da bodo Poljaki nastopili v parlamentu kot bojna stranka skupaj z Jugoslovani in Čehi in da bodo napeli vse svoje sile, da izsilijo padec Seidlerjevega kabineta.

Vlada vedno huje pritiska na nemške socialne demokrate, da bi jim pomagali iz zagate. Socialni demokrate se v svoji taktiki v parlamentu še niso odločili, voditelji socialne demokratične stranke pa pritiskajo s svojim vplivom vedno bolj, da bi klub prepričali o potrebi oportunistične politike.

Z veliko napetostjo se pričakuje v parlamentarnih krogih češki predlog o obožbi ministrstva. Najbrže se bo debata vršila 21. in 22. t. m. Jasno je, da češki predlog ne bo dobil dvotretninske večine, ker bodo proti predlogu glasovali vsi Nemci in tudi Ukrajinci. Kljub temu pa bo dana prilika, da se bo vršila v parlamentu obširna debata o celim sistemu Seidlerjeve vlade. Pričakovati je ostre debate.

V ponedeljek bodo zbrani v parlamentu skoraj vsi parlamentarni klubi. Ta dan bo padla tudi odločitev o taktiki posameznih klubov. Popolna solidarnost Jugoslovanskega kluba s Čehi je zajamčena. Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec pride najbrže še le v ponedeljek na Dunaj.

Zahteve socialnih demokratov.

Pogajanja s socialnimi demokrati zaradi dovolitve proračunskega provizorija so dospela tako daleč, da so socialni demokrati sporočili svoje zahteve. Oni zahtevajo: demokratizacijo občinske in deželnozbornske volilne pravice, izgradbo socialne politike in določitev ene milijarde v to svrhu, uvedbo delavskih in industrijskih zbornic ter ureditev mednih razmer. Vlada še vedno

upa, da bo dobila mahno večino za državne potrebe. Zasedanje parlamenta naj bi trajalo najdelj do 1. avgusta. Če bi se pa vsi poskusi za delaznost parlamenta ponesrečili, se računa z možnostjo razpusta parlamenta.

Nemški državni kancelar o političnem položaju.

Berolin, 11. julija. (Kor. urad.) Glavni odsek državnega zbora se je danes sestal, da sliši poročilo državnega kancelarja o političnem položaju. Napetost, s katero so se ta sporočila pričakovala, se je izkazala v izredno velikem številu poslušalcev in v dejstvu, da so bili navzoči vsi državni tajniki. Posvetovanja je otvoril državni kancelar z govorom, v katerem je izjavil, da izprememba v vodstvu zunanjega urada ne spremeni smeri celotne državne politike. Tako notranja kakor zunanja politika bo slej kot prej ostala na stališču, katero je državni kancelar zarisal v prejšnjih svojih izjavah. V kolikor pride v poštev volja vlade, so se v političnem oziru izpolnile vse dane obljube. Vlada bo obstojala z vso energijo na izvedbi pripravljenih reform in bo te reforme na vsak način izvedla tudi do konca.

Na zunaj je državna politika programatično določena v odgovoru na papeževo mirovno noto. Vsemu svetu je že dolgo znana poštna pripravljenost nemške vlade za mir. Na tem se doseže ni nič izpremenilo in se tudi v bodoče ne bo nič izpremenilo. Temu nasproti pa stoji dejstvo, da se sli uničevalna volja sovražnika slej kot prej kar najmočnejše v ospredje. Na zadnje je bilo to spoznati iz govorov Wilsona in Balfourja. Wilson hoče vojno do uničenja in kar je povedal Balfour, mora vsakega Nemca obiliti z rdečico jeze. Nemci imajo čut časti, domovine ter se ne morejo prepustiti, da bi jih kdo javno psoval, manj če ima namen Nemčijo uničiti. Dokler obstoja ta uničevalna volja, morajo Nemci vztrajati na svojih zahtevah. Prepričan sem, da živi ta volja v najširših krogih naroda. Dokler traja uničevalna volja sovražnika, morajo Nemci vzdržati in bodo vzdržali v zaupanju na svoje čete, na armadno vodstvo in na ljudstvo, ki tako vzorno nosi težave in pomanjkanje vojne. Smer politike se torej ne bo izpremenila. Če pa bi kljub tem sovražnim izjavam državljudov videli kjerkoli resne znake za mir, bi gotovo takega miru ne odklanjali že a priori, marveč bi vsem resno miselnim predlogom sledili z vso resnostjo.

Seveda ne zadostuje, če pride ta ali oni agent in reče: Tu ali tam lahko spravi do mirovnih razgovorov. Gre za to, da nam dajo poklicani zastopniki sovražnih držav, izrecno avtorizirani od svojih vlad, razumeti, da so taki razgovori mogoči. Razgovori bi se vršili seveda najprej v ozkem krogu. Toda državniiki, ki so dosedaj govorili, niso govorili o taki možnosti. Če se pokaže taka možnost, če se pokaže na oni strani resna naklonjenost k miru, se bomo te misli takoj oprile, to se pravi, mi je ne bomo odklanjali, marveč bomo govorili najprej v ozkem krogu. Lahko tudi po-

vem, da to ni morda samo moje stališče, marveč da je to izrečno tudi stališče vrhovnega armadnega vodstva, ker tudi vrhovno armadno vodstvo ne bojuje vojne zaradi vojne. Tudi vrhovno armadno vodstvo mi je sporočilo, da moramo zasledovati to mirovno stvar, kakor hitro se pokaže na nasprotni strani resna volja za mir.

Gotovo bo zanimalo izvedeti, kako stoji z gotovimi problemi, ki nam jih sedanjost vsiljuje. Dne 1. in 2. julija so se pod predsedstvom Njegovega Veličanstva cesarja vršili razgovori o teh vprašanjih v velikem glavnem stanu. Seveda morem podati le splošna načela, ki so se takrat ugovarila.

Nemčija in Rusija.

Gospoda moja! Stojimo na stališču brest-litovskega miru ter hočemo, da se ta mir lojalno izvede. To je volja nemškega državnega vodstva in v tej volji jo podpira vrhovno armadno vodstvo. Toda težkoče za izvedbo miru v Brestu Litovskem ne obstojajo na naši strani, marveč leže v tem, da, kakor Vam je znano, so razmere v Rusiji še vedno izredno nesigurne. Radi hočemo verjeti lojalnosti sedanje ruske vlade nam nasproti. Radi hočemo verjeti zlasti lojalnosti zastopnika ruske vlade tu v Berlinu. Toda mi ne bomo smeli tako brezpogojno zaupati, da ima sedanja ruska vlada tudi moč povsod izvesti dane nam lojalne obljube. Sedanja ruska vlada ne more delati nobenih težkoč. Stojimo na lojalnih tleh brest-litovskega miru in storimo kakor moremo, da izvedemo določbe tega miru.

Toda kakoršne so že razmere, prihaja neprestano do zapletitv in do sporov ob meji, neprestano segajo tudi vmes te ali one majhne vojne skupine. Ponavljam pa, naš princip je: stojimo na tleh brest-litovskega miru in hočemo mir lojalno izvesti. S sedanjo vlado bomo govorili odkrito.

Vsi stojimo še pod vtiskom strašnega zločina v Moskvi, atentata, ki je bil izvršen na našem poslaniku, zločina proti mednarodnemu pravu, ki kriči do neba. Vsi znaki kažejo, da je bil ta zločin izvršen na vzpodbudo entente, da nas zaplete s sedanjo vlado znova v vojno, kar hočemo, če le mogoče, preprečiti. Nočemo nove vojne z Rusijo. Sedanja ruska vlada hoče mir in potrebuje mir in pri tem jo podpiramo. Na drugi strani je tudi res, da gredo različna politična stremjenja skozi rusko državo, stremjenja, ki so si naravnost nasprotna, monarhistične želje, želje stranke kadetov, stremjenja takozvanih socialnih revolucionarjev desnice itd. Rekel sem, da se lojalno pogajamo s sedanjo rusko vlado. Da ne storimo ničesar, kar bi moglo ruski vladi izpodbijati stališče, da pa imamo odprte oči in ušesa, da nas nenadno preobrat tamošnjih razmer ne preseneti. Spominjam samo na besedo, ki jo je nekdanji izrekel Gorčakov: Nemi smo, nismo pa gluhi. Ne spuščamo se v nobeno politično protigibanje. Pozorno pa poslušamo, kam gre smer v Rusiji. To je moje stališče in glede tega stališča so vsi pričaleti pri razgovorih 2. julija v velikem glavnem stanu prišli na jasno.

O presoji političnega položaja na zapadu je državni kancelar podal tajna

LISTEK.

„Ljubitelji poljskega naroda“.

Jugoslovanstvo že živi; že živi v naših dušah in ker živi trdno in trajno v vseh naših dušah, bo kmalu živelo tudi v istini izven nas, na naši zemlji, v naši skupni ustavi, skratka v naši državi.

Slovenci, Hrvati in Srbi se čutimo za en narod. In ta narod stopa, korak ob koraku, v zvezi zvezi s češko-slovaškimi narodom. Zvijenje naše jugoslovanske kulture se v zadnjih sto letih ne da ločiti od češke; pa tudi enake politične razmere in enake politične borbe že več kot petdeset let družijo češke in jugoslovanske vrste.

A Poljaki? Še dalje od nas bivajo nego Čehi. Že geografska razdalja nas je ločila; naša čustva je često odbijala tudi njih zgodovina, ki se nam je zadnjih sto let zdela ena sama revolucija proti mogočni slovanski Rusiji. Dasi smo mi sami, dasi tako majhni, vedno povdarjali svoje narodne posebnosti ter se včasih baš iz tega vzroka upirali jugo-

slovanski enotnosti, vendar nismo hoteli razumeti, da so Poljaki po svojem številu (sedaj blizu 30 milijonov) in po svoji veliki državni in kulturni tradiciji brezdvomna slovanska individualnost, ki more poleg ruskega naroda reprezentirati poseben tip Slovanstva. Bolel nas je rusko - poljski spor, a šele pred kakimi desetimi leti smo začeli na njega gledati kot zdravnik, ki preišče vzroke boleznij in jih izkuša odpraviti, a ne kot sodnik, ki vidi svojo nalogo v obsodbi ali zmerjanju. Varal nas je tudi vnanji videz galiki - poljske politike, ki se nikdar ni ujemala z mišljenjem ostalih Poljakov, zlasti ne s faktičnim razpoloženjem pravih čistih poljskih ljudskih mas.

Poljaki gredo na dan, na nov, jasen dan. Njih demokracija čuti v sebi Slovanstvo. Njih demokracija bo, kakor vsaka demokracija, zastopala nacionalno politiko, ne politiko aristokratskih klik, ki se ravna po sapicah, večjih v visoki družbi in po lučeh, blestečih se v salonih, doktor je — noč.

Novi čas, ki ga ustvarja svetovna vojna, izpreminja tudi naše poglede na poljski svet, na svet starodavne krakove zgodovine, na svet velikega viteza - bogatirja Kościuska in slovanskega pesnika Mickiewicza.

Čujmo danes pravljico, ki jo pripoveduje krakovski Grad ali »Zamek« in kraljevska grobnica pod njim:

»Žalosten stoji danes stari Krakov: niti ne pohitevajo na kraljevskem gradu dvorski ljudje sem in tja niti se svetijo številne luči niti ne uzrejo na trgu viteza, oboroženega od nog do glave, hetmana na vrlem konju, stvolasega senatorja. Spijo v grobovih davni kralji poljski, hetmani, vitezi in senatorji in stari Krakov stoji žalosten.

V kraljevskem gradu tuli v oknih veter in žalostno ječi po dvoranah. A tam nekje globoko, pod gradom, tam nekje pod najglobljim kletnim stropom, še je on grad, podzemski grad, takorekno drug kraljevski grad. Ta podzemski grad ni tako tih, ni tako žalosten, ni tako gluhi, kakor oni grad nad zemljo, ki ga vidijo ljudje; marveč ta grad v globinah je jasen, vesel in tako stijnen, bogat in kakor je bil oni nad zemljo nekdanj . . .

V onem podzemskem gradu je velika sobana, dolga kakor cerkev. Na stenah te sobane visi staro orožje, vise ščiti, sablje in zastave.

Sredi sobane stoji ogromna okrogla miza, a za njo sede vsi stari kralji, sede v oblekah okrašenih, kakor na tronu na dan svojega kronanja. Sedi za

mizo otec poljskih kraljev, sedi v zlati kroni siwi Boleslav Hrabri s škrlastim svojim mečem v dlan; sede vsi Miečislavi, Boleslavi, Kazimiri, Vladislavi, Jagellonoviči, Zigmundi, Batori in Vazi; sedi med kralji za mizo lepa nevesta, pobožna Jadviga, v zlati obleki in dragih biserih.

Kaj delajo ti kralji v tem podzemskem gradu? O čem se posvetujejo? Ali so morda že sklenili, da se vrnejo na zemljo? Ali vidijo, da oni, ki žive, še niso časa pripravili za njih sprejem?

Samo enkrat na leto, o sami polnoči, slišajo ljudje gluhi podzemski hrup, hrup topov in možnarjev, reaganje konj, trobente in vrvenje in tedaj odide eden izmed kraljev, pač oni stari otec, Boleslav, imenovan Hrabri, iz podzemskega globokega gradu in politiki z železnimi koraki čez dvoje dvorišče gradu, na ramenu mu sije njegov škrlasti meč, kakor meč nadangela Mihaela, s katerim je odsekaval glavo silnemu vladarju tui. Kadar ga kdo izmed smrtnikov sreča, kak smrtnik, ki je dober človek, zapazi kralja otca Hrabrega in v srcu se mu stori lahko in prijetno: če pa je hudoben, tedaj ne opazi Velikega Boleslava, ampak začuti silen strah, v glavi se mu zavrti in pade na zemljo.

Tako tonej žive pod Zamkom, v podzemskem gradu, v oni dolgi, jasni sobani, okrašeni z orožjem, ščiti, stariimi sablami in zastavami, davno umrli kralji, kralji naši na zemlji poljski.

Je to lepa poljska pesem. Narod poimi svoje davne kralje . . . Kakor pomnimo Jugoslovani svoje Kraljeviče Marke in kralje Matjaže, kakor pomnijo Čehi svoje blišiske viteze kralja Václava!

V novih časih in za nove čase je treba novih misli. Mnogo moramo pozabiti, mnogočesa se na novo učiti.

Poljski narod mora v naših mislih in računih na tisto mesto, ki mu pripada; zato pa ga moramo spoznavati, proučevati njegovo veliko zgodovino in globokoumno literaturo, seznanjati se z njim današnjim razvojem in z njim mehanizem izjem. Da se naše znanje o Poljakih poglobi, na to hoče delovati s svežimi močmi »Društvo ljubiteljev poljskega naroda«, ki se je ustanovilo v Ljubljani in ima sedaj odbor, sestavljen iz pristavev vseh treh slovenskih strank.

Spomin na odlične Poljake, ki smo jih slišali govoriti v Pragi v duhu demokracije, narodne samoodločbe in Slovanstva, bo množil vrste ljubiteljev poljskega naroda.

radi prišli v barake, postavljene jim v domačini. Kje, kdaj in kako se bodo postavljale barake? Niti oni družine, ki žive že par mesecev doma, nimajo barak, nimajo posteljnega, kam poidejo se le one družine, ki se bodo komaj sedaj vračale? V odlokih se taki projekti zelo lepo berejo, toda od projekta do njegovega izvedenja je velikanski korak, pri katerem navadno počijo hlače. Sredina julija je že tu, vračanje beguncev se bi imelo že pričeti, toda tu na Gorškem se niti ne ve za prostor, kjer bodo stale te kolonije. Zgodilo se bo tudi po tem načrtu. Oblasti v zaledju se bodo strogo držale tega načrta, s 15. julijem bodo začele pošiljati begunce v domovino, toda kolonije se bodo postavljale komaj pozneje. Predobro poznamo razmere, da bi dvomili nad resničnostjo svoje trditve. Naše oblasti kupijo vedno najprej bič in komaj čez dolgo časa voz in konja, postavijo najprej strelivo in zidajo komaj potem pod njim hišo.

Dopis iz Celja.

(Od našega poročevalca.)

Celje, 10. julija 1918.

Kresovi so na predvečer godu slovenskih blagovestnikov goroli v velikih množinah po hribih cele Spodnje Stajerske. Naše ljudstvo je zopet pokazalo svojo narodno zavestnost. Vključili vsenu prišliu Nemcem in vladnih organov naše ljudstvo ne klone duhom, ampak ponosno koraka po začrtani poti.

Župan Jabornegg in begunci. Popolnoma v duhu vsenemskih hujščin se je začel tudi naš župan Jabornegg zaletavati v slovenske begunce iz Primorske. Nedavno temu je prišel k njemu odlični begunec, neko prošnjo. Jabornegg mu nesramno zabrusi v obraz, da so begunci pri nas že itak dovolj dobili, sedaj pa da bodo morali kmalu izginiti in Stajerska bo potem očistena. Dobro mu je dotični gospod zabrusil, češ, da je on rojen Stajec in da ima kot tak pač še vedno več pravice na Stajerskem nego on — župan Jabornegg —, ki je rojen Kranjec. Kako je Jabornegg to zaslužen klobuto vtaknil, nam ni znano. Vsekar si naj vzame k srcu, da nima niti najmanjše pravice se zadirati nad begunci, ki si niso sami krivi svoje bridke usode.

Slavnost v Gaborju. Minolo nedeljo je gabska podružnica C. M. D. priredila na vrtu Sokolskega doma krasno uspešno veselico, katere čisti dobček je namenjen deloma družbi, deloma pa za oslepelo slovenske vojske. Bila je to izza početka vojne — torej po skoro štirih letih — prva slovenska slavnost v večjem obsegu v Celju. Udeležba je pokazala, kako hvalno je občinstvo. Naj bi bila to vspodbuda našim društvom, da tekmujejo v dobrih družabnih prireditvah. Pohvalno moramo omeniti sodelovanje oživljenega in pomlajenega Celjskega pevskega društva, ki je s svojimi lepimi pesmimi občinstvu nudilo dovolj lepega užika. Tudi rudarska godba iz Trbovelj ter po nje odhodu tamburaški zbor poštini usluženec v Celju sta v odlični meri pripomogla k lepemu uspehu. Upamo, da bomo v doglednem času v sedaj končno izpraznjenem Narodnem domu mogli posetiti kako večjo prireditev.

Pobiranje deželnih doliad. Cesar je potrdil sklep deželnega odbora z dne 13. maja glede začasnega nadaljnjega pobiranja deželnih doliad v drugi polovici 1918 v dozdajni izmeri.

Krivična razdelitev. Da bo svet videl, kako se pri nas na Stajerskem neenako razdeljujejo bremena med Sovence in Nemce, priobčujemo v naslednjem nekaj števil, koliko so posamezni okraji imeli oddati in koliko so oddali sena in slame v l. 1917, ter koliko bi imeli oddati v l. 1918. Razvidno je iz teh števil, da so nemški gospodje v Gradcu napravili vinorodnemu slov. Stajercu za l. 1918, zopet velike množine za oddajo, dočim Srednji in Gornji Stajec, ki se ponašata z rodovitnimi travniki, razmeroma nista tako silno obremenjena. Leta 1917. se je zahtevalo na Spod. Stajerskem od okrajev: Celje 572, Brežice 130, Maribor 270, Mozirje 52, Ljutomer 43, Ptui 138, Radgona 457, Slovenjgradec 137 in Kolonije 84 vagonov; oddali pa so navedeni okraji 331 (58%), 113 (79%), 279 (103%), 36 (69%), 151 (109%), 90 (198%), 81 (59%), 77 (918%). Na Srednjem Stajerskem se je zahtevalo l. 1917. od okrajev: Lipnica 1408, Voitsberg 772, Weiz 1092, Hartberg 1013, Gradec okolica 423, Nemški Lonč 1244, Feldbach 1702 vagonov; oddali pa so navedeni okraji: 1586 (11%), 137 (178%), 136 (125%), 1949 (185%), 238 (56%), 266 (21%), 268 (157%). Na Gornjem Stajerskem se je zahtevalo l. 1917. od okrajev: Aussee 270, Bruck 77, Gröbming 426, Judenburg 275, Knittelfeld 145, Liezen 554, Leoben 202, Murau 502 in Mürtzschlag 63 vagonov; oddali pa so navedeni okraji: 637 (23%), 866 (112%), 132 (42%), 121 (44%), 74 (51%), 289 (43%), 107 (53%), 140 (27%), 61 (968%). Če vpoštevamo, da je tudi radgonski okraj povečini nemški, vidimo, da so vsi slovenski okraji oddali nad 50% zahtevane množine, dva celo nad 100%, dočim je izmed nemških okrajev edino eden oddal nad 100%, samo 5 nad 50% in 11 okrajev pod 50%. Kje je torej patriotizem večji, si vsako lahko na prste izračuna. Za l. 1918. se zahteva sena in slame od okrajev: Celje (z Mozirjem vred) 680, Brežice 250, Maribor 570, Ljutomer 150, Ptui 450, Slov. Gradec 300, Kolonije 180 vagonov. To so slovenski okraji, po večini vinogradniški. Na Srednjem Stajerskem, kjer imajo povečini rodovitne travnike, pa se zahteva od okrajev: Radgona 450, Lipnica 750, Voitsberg 400, Hartberg 750, Gradec okolica 450, Nemški Lonč 500, Feldbach 900 vagonov. Na Zgornjem Stajerskem pa od okrajev: Aussee 200, Bruck 175, Gröbming 400, Judenburg 300, Knittelfeld 170, Liezen 450, Leoben 250, Murau 470 in Mürtzschlag 125. Sodobno o pravičnosti razdelitve si tudi lahko vsakdo sam napravi. Gornje številke so vsakekor interese, ki jih pristanost Claryja in njegovih kompanjonov.

Občni zbor „Glasbene Matice“.

Snoči se je vršil za društveno leto 1917/18 v dvorani „Glasbene Matice“ občni zbor tega našega pevskega in glasbenega društva. Občni zbor je moral otvoriti tajnik „Glasbene Matice“ dr. Vilko Krejči, ker je bil predsednik ravnatelj Mantuani med letom odstopil, podpredsednik sodni svetnik Zotmann pa je bil zaradi bolezni zadržan.

Tajnik odvetniški koncipient dr. Vilko Krejči je podal nato v imenu odbora poročilo, iz katerega posamezno najvažnejše točke.

Spominjal se je najprej v preteklem letu umrlih članov Edvarda Deva, Avgusta Agnole, Frana Rozmana, Ivana Kališa, Avgusta Štamcarja in Ivana Pribila, katerih spomin so člani počastili s tem, da so se dvignili s sedežev. „Glasbena Matica“ tvori velik del slovenske kulture in njeno delovanje daje merilo o kulturnem napredku in kulturi vrednosti našega naroda. V preteklem društvem letu pa je „Glasbena Matica“ to svojo nalogo v polni meri izpolnila in pokazala, da je vredna pomena, ki se ji pripisuje. — Odkar obstaja društvo, še ni imela „Glasbena Matica“ tolikšnega števila učencev in ni priredila še v nobeni seziji toliko koncertov, kakor v preteklem letu. Kljub vladajočim razmeram je dosegla „Glasbena Matica“ v letu 1917/18 višek svojih uspehov.

Članov je imela „Glasbena Matica“ skupaj 1098, od teh je ustanovnih 35, častnih 4, rednih ljubljanskih 189, izvenljubljanskih 305, šolskih 577, samopravnih članov pevskega zbora 82, od teh je moških 41, ženskih 41.

Izmed glavnih odborovih sklepov je omeniti sklep, s katerim se je v spoznanju z učiteljskim zborom iz penzijskega fonda „Glasbene Matice“ dvignil del naloženega premoženja, plačal z njim znesek 20.000 kron pri Mestni hranilnici ljubljanski v delno pokritje njene vkližene terjatve. Pri tem se je sestavila od odbora in učiteljskega tezaževna spomenica, glasom katere je odšel plačevati na posebno knjižico penzijskega zaklada vsakokrat oni znesek, katerega bi morala „Glasbena Matica“ sicer plačevati hranilnici. Ko je nastalo vprašanje, je — li bo možno otvoriti slovensko gledališče v Ljubljani, je tudi „Glasbena Matica“ rekla svojo besedo. Dne 16. maja 1918 je praznoval bratski češki narod 50letnico ustanovitve Narodnega divadla v Pragi. Odbor je čutil v sebi dolžnost, izkazati pri tej priliki svoje spoštovanje velikih češki kulturi in se je uradno udeležil slavnosti v Pragi po dveh zastopnikih odbora. Ob krsti velikega dr. Janeza Ev. Kreka je zapel pevski zbor „Glasbene Matice“ žalostinke in se udeležil dr. Krekovega pogreba. Enako se je storilo tudi ob priliki pogreba zamrlih članov.

Kar se tiče prošnji za podpore, je vložil odbor, kakor vsako leto, tudi letos prošnjo pri deželni vladi za državno podporo, katere pa še do danes ni rešena in doslej običajne državne podpore „Glasbena Matica“ v preteklem letu ni prejela. Tudi na deželni odbor je bila vložena vsestransko utemeljena prošnja za podporo, toda našli smo enako, kakor že celo vrsto let, zaprta vrata. Tudi pri mestni občini ljubljanski je odbor vložil prošnjo za podporo, katere je bila ugodno rešena. V sled vojnih razmer so muzikalije, katere imajo dobiti člani za leto 1916/17, prišle šele meseca junija 1918.

„Glasbena Matica“ je izdala za svoje člane v preteklem društvem letu, in sicer za leto 1916/17 dva snopiča muzikalij, in sicer: Štirje samospjevi: 1. Franc Gerbič: »Pojdem na prejšo, Josipa Pavčič: »Uspavanka«, »Mehurčki«, »Ciciban — Cicijuf«, Trije mešani zbori: 1. Emil Adamič: »Mlad vojak po vasi jezdi«, Stanko Premrl: »Slovenska govorica«, Anton Foerster: »Straža ob Adrijah«. Za prihodnje leto pa so že določene muzikalije, tako za člane, kakor tudi za zalogo. Na društveni glasbeni šoli je vsled smrti prejšnjega ravnatelja postalo prost mesto ravnatelja. V svoji prvi seji je odbor podelil to prazno mesto gosp. koncertnemu vodji Mateju Hubadu.

Solo „Glasbene Matice“ je tekom šolskega leta 1917/18 obiskovalo sledeče število učencev: glasbeno teorijo 256 gojencev, mladinsko petje 143 gojencev, solopetje 37 gojencev, klavir 325 gojencev, gosli 223 gojencev, čelo 1 gojenec, harmonijo 1 gojenec, harmonijo 7 gojencev, flavto 2 gojenca, koncertno zborovo petje 45 gojenk, koncertno zborovo petje 34 gojencev. Skupaj po predmetih šteto 1074 gojencev. Ker pa so posamezni gojenci obiskovali deloma po dva ali več predmetov, je znašalo število gojencev v šolskem letu 1917/18 po osebah šteto 849 gojencev, to je, odkar obstaja šola „Glasbene Matice“, doslej največje število gojencev.

V šolskem letu 1917/18 je poučevalo na zavodu 15 učiteljev. Tekom šolskega leta je umrlo pet marljivih in nadarjenih gojencev „Glasbene Matice“, ti so: Alojzij Sancin iz

Šklednja pri Trstu; Davorin Poher iz Ljubljane; Hani Lampe iz Ljubljane; Julijana Kredar iz Ljubljane in Stanislav Grudnik iz Blagovice.

Ker je bil v šolskem poslopu „Glasbene Matice“ v preteklem letu še vedno nastanjen mestni dekliški licej, je bilo šolsko delovanje pač nekoliko oteženo. V jeseni pa postanejo ti prostori zopet prosti in bo šolsko delovanje se nemoteno vršilo tudi v prostornem oziru. Zaradi izrednih draginskih razmer in ogrožene življenjske možnosti je moral odbor zvišati učiteljem primerno vojne draginske doklade in pa pristojbine za nadure; zato je bil odbor neljubno primoran, malenkostno zvišati ukovino, da se najde vsaj delno kritje ogromnim in vedno rastočim izdatkom. Ukovina se je zvišala tedaj od 7 K na 8 K, od 9 K na 10 K, od 14 K na 16 K. S svojimi gojenci je priredila „Glasbena Matica“ dne 15., 18., 20. in 22. junija 1918 v veliki dvorani hotela »Union« javne produkcije, na katere se društvo s prav posebnim ponosom ozira, kajti uspehi so bili res nekaj izrednega in niso zaostali za marsikaterim koncertom.

Vsled vojnih razmer pa je bil žalibog razvoj podružnic nemogoč in bo, kakor hitro se izboljšajo razmere, predvsem gledati na to, da se vse naše podružnice ožive in ojačijo.

Koncertno delovanje „Glasbene Matice“ je bilo v preteklem letu izredno živahno in se je doseglo po številu 15 prireditvev, katero število je največje, odkar obstaja društvo. Omeniti je prireditvev dr. Krekove akademije, katere se je morala pred nabito polno dvorano nič manj kot štirikrat ponoviti: dobrodelni koncert za vojne invalide v Ljubljani, ki je bil po številu že sedemnajsti v vojno — dobrodelne namene prirejen koncert. V svojih sedemnajstih, v vojno — dobrodelne namene prirejenih koncertih je darovala „Glasbena Matica“ skupaj 15.356 K 80 vin. O priliki ustanovnega zborovanja JDS. je priredila „Glasbena Matica“ na čast slovenskim gostom izredno dobro uspeši koncert z moškim in ženskim zborom, s sodelovanjem gospe prof. Pavle Lovsetove in Dane Koblerjeve.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ je v preteklem letu imel skupaj 167 pevcev, in sicer 69 moških in 98 ženskih.

Blagajnik nadučitelj v p. Alojzij Račič je podal poročilo o računskem zaključku „Glasbene Matice“. Denarnega prometa je imela „Glasbena Matica“ v minulem letu 177.597 K 11 vin. Plače so zahtevale 41.972 K 74 vin. Za koncerte se je izdalo 28.621 K 85 vin., dohodki koncertov in produkcij so znašali 43.547 K 12 vin. Čisto imetje učiteljskega pokojninskega zaklada znaša 27.613 kron 24 vin. Proračun „Glasbene Matice“ izkazuje za prihodnje leto primanjkljaj 19.270 K.

Pri volitvah, ki so se nato vršile, so bili izvoljeni za predsednika dr. posl. dr. Vladimir Ravnihar, v odbor pa prof. dr. St. Škerlj, prof. dr. Pavel Grošelj, hranil. uradnik Zorko Prelovček, prof. A. Jug, nadučitelj v p. A. Račič, odvet. konc. dr. Vilko Krejči, sodni svetnik Karel Zotmann, okr. sodnik A. Lajovic, knjigovodja Fr. Pretnar, ravnatelj l. Hrast, kanonik dr. Fr. Kimovec, stolni beneficijar Stanko Premrl, mag. nadofcij. Ivan Zavrsan. Za preglednika računov pošni nadkontrol. Karel Lasbacher in ravnatelj A. Pečar.

Novoizvoljeni predsednik dr. Vlad. Ravnihar se je zahvalil za izvolitev, naglašajoč svoje prepričanje, da more „Glasbena Matica“ uspešno delovati le, če kot eminentno kulturno društvo brez vsakega oziroma na stranke podpira vse, kar služi v kulturno povzdigo našega naroda.

Ravnatelj Matej Hubad je opozoril novi odbor, da naj razmišlja, kako bi se preobremenjenost učitelstva polagoma vsaj deloma odstranila, naj ustanovi dramatično in operno slobo, naj uvede redne instrumentalne vaje, dopolni učiteljsko osebje in skrbí še za enega zborovodja.

Ko je nato občni zbor izrekel doseadanemu predsedniku Mantuaniju toplo zahvalo, z željo, da bi društvo še nadalje ohranilo svojo naklonjenost, je predsednik dr. Ravnihar zaključil občni zbor „Glasbene Matice“.

Dnevne vesti.

— Škof A. B. Jeglič — častni mešan mesta Metlike. Iz Metlike nam pišejo z dne 9. t. m.: Na današnji seji občinskega zastopa je bil na predlog župana Josipa Fleišmana škof dr. Anton Bonaventura Jeglič soglasno izvoljen za častnega mešana mesta Metlike. Vse mešanstvo je z izjemo naše šušterčijanske duhovščine in z izjemo samo dveh »značevaj« radostno pozdravilo ta sklep. Živel naš novi častni mešan in jugoslovanski vladika dr. Jeglič!

— Župan dr. Ivan Tavčar je odšel na štiridnevni dopust. — Parlament. Članek pod tem naslovom spisan od državnega poslanca dr. Vladimira Ravnihara smo posneli

iz zadnje številke »Domovine«, ki vsled policijske prepovedi ni mogla več iziti. — Češke dame za slov. gledališče. Pisateljica gospa Gabr. Preissova je zbrala v ožjem krogu dam 145 K za slov. gledališče in sicer so darovale: gospa Libuša Brafova 10 K, Bož. Samalova 10 K, Gabr. Preissova 50 K, Gabr. Mildnerjeva 10 K, Gabr. Dürichova 10 K, grofica Eichelburgova 50 K, M. Wachsmannova 5 K (Poslano p. Nar. Listih). Druga zbirka je znesla 135 K in sicer so darovale: Milica Stoklasova 20 K, Mil. Daneseva 20 K, Blanka Baxova 20 K, Reta Trebička 20 K, kron. G. Hellerjeva 20 K, M. Souckova 10 K, M. Wachsmannova 5 K, A. Halouska 20 K. Poslano po »Slov. Narod«. Zbirateljci in vsem darovalkam naš jugoslovanski: Živio! Lep zgled drobne dela za našo skupno kulturo.

— Spominska plaketa jubileja Narodnega divadla v Pragi, ki jo je slavni odbor poklonil mestni občini ljubljanski, je razstavljena v izložbi Schwentnerjeve knjiarnice v Prešernovi ulici.

— Umrla je v Ljubljani ga. Amalija Wider. Pogreb se vrši jutri. N. v m. p. Preostali našo sožalje!

— Umrla je v Ljubljani v deželni bolnišnici ga. Marija grofica Auersperg. vdova c. in kr. linijskega poročnika. Pogreb se vrši jutri. Naj v miru počiva!

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 30. junija do 6. julija se je rodilo v Ljubljani 13 otrok, mrtvorojeni so bili 3, umrlo je 28 oseb med njimi 12 domačinov. Za letiko je umrlo 9 oseb, med njimi 4 tuje. Obbolelo so za tifuzom 2 vojaka, za grižo 3 domačini, 3 tuje in 1 vojak.

S pošte. Poštarsko mesto v Hrastniku na Slov. Stajerskem je prosto. Slovenski uradniki se opozarjajo, da se pravčasno za isto potegujejo, ker ni izključeno, da — kot navadno — graško ravnateljstvo kakega Nemca ali nemškutarja na to mesto ne vrine. Prizadejanju poštarskih mest na Slov. Stajerskem se od strani graškega poštnega ravnateljstva že od nekdaj čudne stvari godijo. Tako n. pr. se ne razpiše prostih poštarskih mest, ker ima direkcija za iste že pripravljene Nemce in Nemčurje, katere hoče na tihem »im Übersetzungsweg« iz Zgornjega Srednjega Stajerja na Slov. Stajersko poslati, samo da ne pride kak Slovenec v poštev. Obenem se tudi merodajni krogi prosijo, da pri ravnateljstvu z vso energijo zahtevajo, — naj se neopravičeno strankarstvo opusti in v slovenskih kraih le uradniki nastavlajo, ki so slovenskega jezika zmožni.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Trebnje in okolice sklicuje na nedeljo, 14. julija 1918 ob 2. uri popoldne letni občni zbor.

Jesenice. Prihodnjo nedeljo, dne 14. t. m. popoldne so vrše v gostilni Kliran na Jesenicah občni zbori sledečih društev: Ob 2. uri Zenske podružnice sv. Cirila in Metoda na Jesenicah, ob 3. uri Podružnice sv. Cirila in Metoda za jeseniško občino in ob 4. uri Gledališkega društva na Jesenicah. Tem potom prosimo člane, naj pridejo točno ob določenih uri.

Slovenska ljudska šola na Jesenicah priredi v nedeljo, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v Delavskem domu na Savi šolsko predstavo, katere čisti dobček je namenjen za šolske potrebščine revni mladini. Vprizori se izvirna J. Spicarjeva novitela »Pogumni Tonček«, pravilica v petih dejanjih. Godbo je zložil S. Savinšek. Pri predstavi sodeluje orkester Kat. delavskega društva.

Učiteljsko društvo vipavskega okraja priredi v nedeljo, 14. t. m. ob 4. uri popoldne v Vipavi veselico »Ciganec v prid slovenskim vojakom-slepem, zato se preplačila hvalžno sprejemajo.

Morilec Kollman. Morilec Engelberta Kollmana, ki je umoril in oropal Frana Aichholzerja, so prijeli na Koveškem. Kollman je priznal svoj zločin.

Umrl je v Gradcu gospod dr. Alojzij Znidarčič, c. kr. notar iz Ilirske Bistrice, star 56 let.

Najnovšeje v »Kino Central« v deželni gledališčni. Danes v petek nove predstave ob 7. in 9. zvečer. Goštuje Heda Vernon v povesti bolesti: »Mouki, uboga sirota«. Nato prvovrstna veseliga: »Kako očaramo moške«. Ni za mladino.

Dve veliki odlični veseligozri je pridobil »Kino Central« ter ju bo predstavljal jutri v soboto, nedeljo in ponedeljek. Več jutri v inseratu in na lepakih.

Velike predstave za otroke z novimi krasnimi filmi priredi »Kino Central« v dež. gledališču jutri v soboto ob 4. popoldne, v nedeljo pa ob 11. popoldne in ob 3. popoldne.

Izjubljena je bila v sredo popoldne ob 12. uri na Poljanski cesti postaja gimnazija električne železnice listnica z okoli 400 K in raznimi tiskovinami. Prosi se najditelja, da odda na Elizabetno cesto št. 8, spodaj na levo.

Ukraden tobak. Z Dunaja poročajo, da je bilo 11. t. m. iz pošiljate tobaka iz Ljubljane na Dunaj ukradenih 300.000 damskih cigaret, 60.000 drugih cigaret in 30 kg tobaka za cigarete v vrednosti 50.000 K.

Najdena je bila 24. junija denarnica z manjšo vsoto denarja za deželno bolnišnico. Dobi se v Ilirski ulici 29., I. nadstropje, levo.

Našel se je 9. junija zlat poročni prstan s črkama M. H. Dobi se Tržaška cesta 41, pritličje. Najden je bil prstan na Mirju.

Aprovizacija.

+ Meso na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po znižani ceni v soboto dne 13. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 1. do pol. 2. št. 1 do 200, od pol. 2. do 2. št. 201 do 400, od 2. do pol. 3. št. 401 do 600, od pol. 3. do 3. št. 601 do 800, od 3. do pol. 4. št. 801 do 1000, od pol. 4. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do pol. 5. št. 1201 do 1400, od pol. 5. do 5. št. 1401 do 1600, od 5. do pol. 6. št. 1601 do 1800, od pol. 6. do 6. št. 1801 do 2000, od 6. do pol. 7. št. 2001 do 2200, od pol. 7. do 7. št. 2201 do konca.

+ Zabela za II. III. in IV. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami II., III. in IV. uradniške skupine prejmejo zabele v soboto dne 13. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: II. uradniška skupina: od pol. 2. do 2. št. 1 do 60, od 2. do pol. 3. št. 61 do 120, od pol. 3. do 3. št. 121 do konca. — III. uradniška skupina: od pol. 4. št. 1 do 70, od pol. 4. do 4. št. 71 do konca. — IV. uradniška skupina: od 4. do pol. 5. št. 1 do 60, od pol. 5. do 5. št. 61 do 120, od 5. do pol. 6. št. 121 do konca. Stranke dobe za vsako osebo po 10 dkg čiste masti in 10 dkg jedilnega olja. Druga uradniška skupina plača kilogram take zabele po 10 kron, tretja in četrta uradniška skupina pa po 15 kron.

+ Preskrba z mesom v Ljubljani in v Celovcu. V zadnji seji deželnega gospodarskega sveta koroškega se je ugotovilo, da porabita Celovec in Beljak na mesec 182.000 kg mesa. Na osebo in dan pride 10 dkg mesa. V Ljubljani je že skozi več mesecev mesečni kontingent skrčen na 58.000 kg mesa, tako da dobiva ena oseba na teden le 20—30 dkg mesa. Čudno je to; kajti Celovec in Ljubljana sta glavni deželni mesti pod istim cesarjem. Želodci so Ljubljancem na precej enak način rašeni kot Celovčanom. V Ljubljani tudi drugih živil ni veliko, dočim je za Celovec preskrbljeno z vsem. Pa si še mislijo: Mihal naj vzdrži z mesom. Slovenec pa brez njega! — Veliko zaslug za aprovizacijo Koroške ima menda tamniški deželni predsednik grof Lodron, naš deželni predsednik ima druge muhe in nima časa za vprašanja, ki se tičejo najnujnejših ljudskih potreb.

Prosveta.

— Rijavec častni večer v Trstu. Dne 10. t. m. je bil v »Politeami Rossetti« poslovljen večer našega Rijavca. Vprizorila se je zadnja Puccinijeva »Madame Butterfly«. Takoj, ko je nastopil Rijavec, je zagrmelo ploskanje po ogromnem gledališču, koncem prvega dejanja so ga obsuli s cvetjem. V odmoru med drugim in tretjim dejanjem je pel Rijavec Lajovčev »Serenado«, Grafovo »Pod jesen« in potem italijansko veliko ario iz Verdijeve »Aide«. Občinstvo je očarano kar gorelo navdušenja. Takega visokega razpoloženja, takega odobravanja in čedenja umetnikov še ni bilo dolgo časa v tem gledališču. Izročitev vencov s slovenskimi in hrvaškimi trakovi je modra tržaška policija prepovedala. Rijavec je dobil v dar krasno zlato uro z verižico, palico s srebrnim držajem in sedanjim časom primerno jako praktičen dar popolno salonsko obleko in še druge reči. S ponosom beležimo sijajni uspeh našega tenorista Rijavca v Trstu.

Gospodarstvo.

— Licitacija konj. Za dne 16. julija t. l. razpisana licitacija konj v stabilni konjski bolnišnici v Radgoni se ne bo vršila.

— Promet zasebnih vojnopoštinih zavrtkov je znanprej dovoljen pod obstoječimi pogoji na vojnopoštne urade: 3. 4. 212, 287, 293, 304, 361, 374, 405, 409, 420, 434, 440, 465, 467, 469, 488, 523, 529, 556, 582, 631, 640, 646; ustavljen pa na vojnopoštini urad 295.

— Usnje za kmečko prebivalstvo. V predsedstvu ministrskega sveta se je vršila 11. t. m. konferenca, ki se je bavila z oddajo kož živine, ki se je zaklala doma ali se je morala zaklati, kmečkemu prebivalstvu, kakor se to godi na Ogrskem. Posvetovanje se je preložilo na drugi teden. Zastopniki kmečkega prebivalstva so poudarjali, da je vojno ministrstvo preskrbljeno z usnjem za leta in leta. Torej naj se misli tudi na obutev kmečkega prebivalstva.

Našim naročnikom!

„Slovenski Narod“ velja sedaj:
Po pošti:
1 mesec 4 K 50 h
1/2 leta 13 „ — „
1 leto 25 „ — „
1 leto 50 „ — „
Za Nemčijo 55 kron, za ostale dežele 60 kron.

V Ljubljani na dom ali v upravi:
1 mesec 4 K
1/2 leta 12 „
1 leto 24 „
1 leto 48 „
Posamezne številke stanejo 30 vinar.

V Ljubljani, 28. junija 1918.
Uprava „Slov. Naroda“.
Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Na Francoskem se je že odtajalo

v časopisju pri razmotrivanju mirovnega vprašanja. Pospešujemo to razpoloženje s sijajnim uspehom osmega vojnega posojila.

Prodajalca želi premeniti službo. Izurjen je v špeceriji, galanteriji, manufakturji in trafiki, če mogoče kam na Starijsko. Ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod »televizina 38994«.

Gospodična, želi službo pri večjem gospodstvu na deželi kot zanesljiva opora gospodini. Cenjene ponudbe pod »Marijstvi 38« na upravnitvo »Sloven. Naroda« 3333.

Kupi se, manjša čedna hiša, če mogoče s vrtom v Ljubljani. Naslov pri upr. »Sl. N.« 3435.

Sprejme se brivski vajenec. Kovačević, Spod. Šiška, Kolodvorska ulica št. 160. 3446.

Išče se mlad delavec vajen kónj. — Vpraša se v trgovini Bratovz, Ljubljana, Stari trg 4. 3486.

Trgovski pomočnik išče službo, najrajši v kaki večji trgovini. Naslov pove upr. »Sl. N.« 3364.

Kupim psa brakirja, čistokrvnega (tudi psico) od 2-4 let starega, majhne postave. — Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod št. 3425.

Deklica, stara 15 let, zmožna slov. in nem. jezika v govoru in pisavi, želi mesta učenke v trgovini. — Nastop takoj. — Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 3461.

Vzame se v najem ali kupi majhna hišica v Ljubljani. Ponudbe pod »ROSTO-HAR« na upr. »Sloven. Nar.« 2334.

Proda se moško in žensko kolo. Polize se v gostilni pri »Zvezdi«, Spodnja Šiška št. 22. 3457.

Prazne vreče vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trgovska firma J. Kušan, Kranj, Gor. Istotam se sprejme trgovski učenec.

Novoporočena iščeta za avgustov termin.

STANOVANJE obstoječe iz 1-3 sob ter potrebnih pritliklin. Popoln red in mlr. zajamčen. — Prijazne ponudbe naj se blagovljivo vposlati na upravnitvo »Sloven. Nar.« pod »Novoporočena 3482«.

Iščem z avgustom na Bledu stalno stanovanje s 3 sobami in pritliklinami, oziroma kupim hišico ali vilo z enim ali dvema stanovanjema proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe do 28. julija pod: »Dom 3421« na upr. »Slov. Nar.«

Gospodična ali inteligentna vdova srednje starosti, z urava in redoljubna, se sprejme k tram otokom v starosti 6-9 let. Reflektira se le na tako, ki ima potrebno izobrazbo za vzgojo in ljubezen do otrok. — Poletje na deželi. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« — 3442.

Eno in dve preprogi s krasno popolno konisko opravo, ter 100 l. najfinejši.

kočija brinjeveca se ceno proda. — Polize se pri Karol Novak, kamnoseški mojster, št. 161 pri Ljubljani.

Povečane slike naravnih velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185.

Davorin Rovšek prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Kupim in plačam: za nove zamaške za steklenice kg K 85.— za stare zamaške za steklenice nezlomljene . . . kg K 45.— za šampanjske naravne zamaške dolge, nezlomljene (ne umetne) komad . . . K 1.— in jih prevzamem po povzetju brez prejšnjega vprašanja.

Za vreče plačam komad do K 12.— Na vprašanja odgovarjam takoj eventualno brozjavno. 3374.

Leopold Markus, Redar, Josefgasse 1.

Lokal za brivca ali kaj drugega se s stanovanjem ali brez njega takoj odda na Glincih št. 20. Polize se: Rožna dolina 186. 3490.

Služkinja dobra kuharica ki je zmožna sama voditi gospodinjstvo, se sprejme. — K. Košak, zlatar Francovo nabrežje št. 31. — 3450.

Lovski in gozdni čuvaj se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji, prednost imajo izkušeni lovci. — Ponudbe na Karlovo, Stari trg, Rakel. 3342.

Pnevmatiki (italijanske vrste) za obe kolesi se prodasta. — Naslov pove upravnitvo »Slovenskega Naroda« 3484.

Prodajam 3 vagona smrekovega lubja (črnila). Ponudbe pod »Lubje Šeh. Bistrice, Gorenjsko, pošte restant«.

Išče se pridna, poštena kmečka dekla za vsa notranja in zunanja kmečka dela; hrana dobra in dovolj, plača po dogovoru. — Naslov pove upravnitvo »Slovenskega Naroda« 3431.

Metle vseh števil, krtače za ribanje, za glajenje za blato in za obleko, najboljše vrste po tvornih cenah na veliko — 3245.

ZVONIMIR TUDJA, Zagreb, Petrinjska ulica broj 29.

Hrastov in kostanjev les kupi tovarniško podjetje. — Prevzame tudi posamezne vagonce. Prevzete je plačilo takoj na vsaki postaji. — Ponudbe na S. Wehrberger, Trst, Gatozza 16. 3284.

Na Gorenjskem, tik železniške postaje in ob okrajni cesti se proda skoro nova enonadstropna hiša

z lepo lego v prometnem kraju. Pripravna je za vsako obrt, kakor tudi za penzionista, zraven je pol orala vrta. Direktni reflektanti naj stavijo ponudbe na upr. »Sloven. Naroda« pod: »Lepa prilika 3478«.

»Za večje posestvo na Sp. Stajerskem se išče oskrbnik:

z ženo, ki zna kuhati za večje število stalnih delavcev. Oskrbnik mora biti vešč poljedelstva in gozdarstva, energičen in trezen delovodja. Stanovanje, kurjavo ter pridelke, kolikor jih na posestvu zraste, da gospodar. Plača po dogovoru. Prijave na zastopnika: Dr. Anton Božič, odvetnik v Celju.

Večraznašalec in raznašalec sprejme upravnitvo »Slovenskega Naroda« Zglasiti se je v Naradni Tiskarni v Ljubljani.

Kupi se v Ljubljani ali bližnji okolici

hiša ali vila s primernim vrtom. Ponudbe pod »3471/3424« na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

Rupujem zamaške in vreče 3436

in plačujem za nove zamaške do K 95.— za stare, že navrtane, pa ne zlomljene zamaške do K 55.— za kilo, dolge šampanjske zamaške, ne umetne zamaške K 1.— komad ter vreče do K 14.— za komad. Prevzamem vsako množino proti prejšnjemu vzorcu in avizu po povzetju.

E. Landskroner, nakupovalnica vreč in zamaškov, Gradec, Lendkal 15.

Sprejme se dober brivski pomočnik. Oskrba v hiši, nastop takoj. Kirinčič, Spod. Šiška. 3447.

3 meblovane sobe skupno ali posamezno. — Naslov pove upravnitvo »Sloven. Naroda« — 3476.

Iščem za čas počitnice prijazno meblirano sobo v bližini glavne pošte. — Ponudbe do ponedeljka na upravnitvo »Slov. Naroda« pod št. »Urednik 3465«.

Za pisarno se išče 2 sobi ali tudi celo stanovanje v sredini mesta. Ponudbe na: »Bratstvo zasebnih uradnikov in uradnic v Ljubljani«. 3462.

Za takoj išče trgovec v Ljubljani posojilo vneskn K 100.000.— Denar bi bil jako varno naložen, zato jamči dobro idoča trgovina z velikim prometom ter veliko bodočnostjo. — Posojilo se rabi za povečanje trgovine. Prijazne ponudbe pod: »Vojak promet 3487« na upr. »Slov. Nar.«

Dne 18. julija 1918 dopoldne ob 9. uri se vrši v Gradcu, Griesplatz, kavarna »Berlin« javna dražba vse kavarniške opreme in pohištva, obstoječega iz dveh Seifert-Wendlovih biljardov, 50 marmornatih miz, 120 Thonetovih stolov, zof, kuhinjske opreme, servisov iz porcelana, srebra, stekla itd. — Interesenti se vabijo k vdeležbi. — 3494.

BARVA ZA OBLEKE obleka pobarvana izgleda in nadomesti novo, če se pobarva le z najboljšo barvo. Vsa si lahko brez truda in stroškov prenove obleko bodisi iz kakšnega že blaga. Najmanjša pošiljka 10 zav. z navodilom s pošto K 10-20; trgovci 100 zav. K 40.—, 1000 zav. K 35.— za 100 zav. — A. Postrelin, Gradec, Stajersko, Steyrerg. 60/II. Commis. »Mehla«.

Odprto 8-12 3-6

Zlatina - briljanti - ure - srebrnina

F. ČUDEN SIN samo nasproti glavni pošti v Ljubljani. — Prijazna postrežba.

Obrtna centrala za obnovitev Goriške r. z. z. o. z.

razpisuje sledeča službena mesta:

I. Tehnični vodja pisarne, ki naj ima večletno prakso v nadtalnem stavbarstvu in je sposoben popolnoma samostojnega dela. V poštveh pride le inženir po poklicu.

II. Stavbeni tehnik, in proračunov, vodstva ter nadzorstva na stavbiščih.

III. Čno ev. več moških ali ženskih pisarniških moči, ki naj bodo vešče strojne pisanja, stenografije, slovenskega in nemškega jezika, ev. tudi laščine. 3452.

Nekolekovanе prošnje z natančnimi podatki o sposobnostih, dosedanjem službovanju in spričevanju naj se vlagajo pri Zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Banjska cesta 22. Navede naj se termin, s katerim je mogoče nastopiti službo. — Moški prosilci naj navedejo natančne podatke o vojaškem razmerju.

MILIJON umetniških razglednic. Največja zaloga in izbira. Marija Tičar, Ljubljana.

PRI POMANJKANJU MOKE je najboljši pripomoček »MEHLATA«-moka; je pridovali k vsem pekarijam, močnatim jedilom, kruhu, juham i. t. d., ker zaradi tega pecivo naraste, pridobi hranljivost, izdatnost, nasitljivost, lepo izgledanje, je sredstvo proti različnim boleznim. Vsebuje 10% sladkorih, 10% maslobnih snovi. Dobi se najmanj karton s 25 zaviti za K 75.—; pri 5 kartonih še 10%, popusta. Mala prodaja je K 3-50.— Za event. vprašanja se prosi znamka. 2137.

A. POSTREIN, GRADEC, Stajersko, STEYRERG. 60/II., COMMISSION »MEHLATA«.

Vsemogočni Stvarnik je sklenil našo ljubljeno mamico, gospo

Amalijo Wider

po dolgotrajni, mučni bolezni poklicati k Sebi v boljše življenje.

Pogreb nepozabne rajnice bo v soboto, dne 13. t. m. ob 3½ uri iz hiše žalosti, Cesta na Rožnik št. 19, na pokopališče na Viču. 3498

V Ljubljani, 11. julija 1918.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrji najgloblje žalosti naznanjajo podpisani v svojem in v imenu vseh sorodnikov žalostno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo, našo iskrenoljubljeno mater oziroma taščo in staro mater, gospo

Marijo grofico Auersperg

vdovo c. in kr. linjske ladje poročnika

včeraj popoldne ob 6. uri, po dolgem mučnem trpljenju, previdno s tolažili sv. vere v 51. letu njene dobe, poklicati k sebi.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto, dne 13. julija 1918 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice v deželni bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 12. julija 1918. 3493

Alfonz, Rudolf, Emil, Viktor grof Auersperg, Marija, Anny grofica Auersperg, otroci; Karl Ravnika, brat; Angela grofica Auersperg, kot sinaha; Emil grof Auersperg, kot vnuk.

Gospa Henrieta Znidarič roj. pl. Janisch-Altfeld naznanja v lastnem in v imenu svoje hčere gospe Henriete Lujze Glantschnig roj. Znidarič, vdove po bantnem predstojniku, svoje svakinje gospe Marije Schneider, vdove po polkovnem zdravniku, ter v imenu vseh drugih sorodnikov, bričko vest, da je nje iskreno ljubljeno soprogo, oz. oče, brat itd., gospod

dr. Alojzij Znidarič

c. kr. notar,

član notarske zbornice in zemljiški posestnik, imetnik 50 l. jubilejne spominske kolajne in zaslužne svetinje Rdečega križa,

dne 10. julija po dolgem, težkem, vdano prenašanem trpljenju, v 57. letu svoje dobe bil poklican v boljše življenje.

Truplo blagega pokojnika se bo v petek, 12. t. m. ob 5. popoldne v mrtvaški veži evang. pokopališča v Gradcu blagoslovilo, nakar se ravnostam položi v lastni grob.

Sv. posmrtna maša se bo služila v soboto, 13. t. m. ob 9. uri dopoldne v glavni in mestni farni cerkvi pri Sv. Krvi v Gradcu. 3485

Mirska Bistrica - Gradec, 10. julija 1918.

Posebni parte se ne izdajo.

Najgloblje žalosti potrta Marija Verhove v svojem ter sinov in sorodnikov imenu naznanja žalostno vest, da je nje iskrenoljubljeno soprogo oziroma oče, brat in stric

IVAN VERHOVC

dne 8. julija ob 5. uri zvečer, po kratki mučni bolezni, v 57. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki so se položili 10. julija ob 6. uri zvečer k večnemu počitku na pokopališču na Viču.

Marija Verhove, soproga; Ivan Verhove, sin, s soprogo; Ivanka Verhove roj. Bezjak, Ivan in Anton, sinova, zasebnika; Frančišek Verhove, brat, z družino.

Zahvala.

Vsem sprodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili našega predobrega ter ljubelega soproga oziroma očeta, strica itd.

Ivana Verhovca

k večnemu počitku ter darovalcem vencev, posebno častiti duhovščini, veteranskemu društvu in tudi vsem udeležnikom c. kr. tobačne tovarne za izkazano mu zadnjo čast v spremstvu do njegovega zadnjega počivališča, izrekamo najtoplejšo zahvalo. 3480

Rožna dolina, Vič pri Ljubljani, 12. julija 1918.

Marija Verhove, soproga z obitelji.